

Gurbannazaram «Goşakelle» bolupmydy?

Category: Edebi makalalar, Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Gurbannazaram "Goşakelle" bolupmydy? GURBANNAZARAM «GOŞAKELLE» BOLUPMYDY?

Haýsy Gurbannazaryň gürrüňi? Elbetde, Gurbannazar Eziziň! Onda goşakelleli gürrüň nireden geldi?

Geliň, men muny ýeke-ýekeden düşündireýin. Mundan ýigrimi üç ýyl ozal, has dogrusy, müň dokuz ýüz yetmiş üçünji ýylyň birinji ýanwarynda «Edebiýat we sungat» gazetinde «Goşakelle» ady bilen ýörite satira-ýumor sahypasy berlipdi. Ony döredenlerem, materiallaryny ýazanlaram ýurdumyzyň belli ýazyjy-şahyrlarydy. Ýöne «Goşakellede» awtorlaryň ady görkezilmezdi. Şonuň üçinem olaryň köpüsi nämälimligine-de galypdy.

Hawa, Gurbannazar Ezizem «Goşakelle» bolup görüpdi. Onuň «Goşakellä» ýene-de bir zatlar ýazjak diýýäni çala ýadymda. Arman, «Goşakelläniň» ömri gysga boldy. Şonuň bilenem Gurbannazaryň gatnaşygy-da kesildi.

Bary-ýogy otuz baş ýaşap klassyk derejesine göterilen Gurbannazar Ezizem ýerlikli degişmäni, gülüşmäni gowy görýärdi. Ol gülkiniň gudratynyň güýçlidigine, onuň adamlary ysnyşdyrýandygyna, dostlaşdyrýandygyna gowy düşünýärdi.

Gurbannazaryň gülküsem, degişmesem özi ýaly, döredijiligi ýaly agrasdy, saýhallydy.

Indi Gurbannazar Eziziň «Goşakelle» boluşy baradaky gürrüňe dolanalyň. Gazetiň şol sanynda onuň üç sany öýkünme goşgusy ýerleşdirilipdir. Şol goşgynyň öň ýanynda düşündiriş hem bar. Ine, şol düşündiriş:

«Säher çagy bulaklar her ýana akyp, baglarda bilbiller kah-kah urýarka, serhowzuň başynda oturyp, onuň ortasyndaky çüwdürilip akýan fontana syn edip oturyşma: «Gyzyl-gyzyl horazlar

harmandadyr, ýar-ýar» diýip hiňlendim welin, bagyň aşagynda oturan üç pyýada-da «gyzyl horaz» sözi kem ýaramadyk bolarly. Olaram hiňlenip ugradylar. Menem bloknodymy çykardym-da, olaryň aýdanlaryny duýdurman, göçürip aldym. Soň görsem, olar Mämmet Seýit, Ata Atajan, Kaýum Taňryguly dagy eken. Ynha, şol göçürenjelem. Eger çap etseňiz, gonorarjygymy ol şahyrlara däl-de, meniň özüme töläň».

Gurbannazar Eziziň zehin bagyndan çykan şu üç sany öýkünme goşgusy onuň hiç bir kitabyna, saýlanan eserlerine girizilmedi. Megerem, onuň özi muňa kän ünsem beren dälidir. Aslynda, Gurbannazaryň özem şundan iki ýyl soň parahat döwürde bir gäbi azyp, jynsy üýtgäniň güllesinden heläk bolupdy. Şeýdibem bu üç goşgynyň awtorynyň kimiňkidigi nämälimligine galyberipdi. Sebäbi onuň awtory Goşakelledi.

Aşakda ýerleşdirýän goşgularymyza düşündiriş gerekmiä? Belki, az-owlak düşündirmelidir. Şu üç goşgyny üns berip okan okyjynyň olaryň M.Seýidiň, A.Atajanyň, K.Taňrygulynyň döredijilik stiline mahsus ölçegde, mazmunda ýazylandygyna göz ýetirer. Öz kärdeşleriniň stilinde olara degişme goşgusy bilen öýkünme uly ussatlykdan habar berýär.

Ine, şol goşgular. Olaryň awtory Goşakelle, ýagny Gurbannazar Eziz. Diýmek, Gurbannazar Ezizem Goşakelle bolupdyr.

• **Mämmet Seýidowyň hiňlenmesi**

*Aýt, sen säheriň uwertýurasyn,
Eý, sen dünýämiziň sahypjemaly*
Säherem şeýle bir ýürege ýakyn –
«Ses edýär-esedýär» kapýasy ýaly.*

Harmandamyň, armandamyň bilemok,
Säher-säher sesiň eşden badyma.
Rowaýat däl, legenda däl, jan horaz,
Bokurdagyň düşýär meniň ýadyma.

Täze ýylda dostlar bolup üýşdük biz,
Palawan içinde gördük biz seni...

Eý, goja tebigat, eý, goja taryh,
Horazsyzam daňlar atjak ekeni!..

• **Ata Atajanowyň hiňlenmesi**

*Daň-säherler ala ýazym,
Şirin sesiň aldy janym.*

Seniň şypañ üçin,
Seniň sapañ üçin,
Seniň arpañ üçin,
Gezdin ýoluňda Işimi goýup.

Daň-säherler, ala ýazym,
Şirin sesiň aldy janym.

Seniň sapañ üçin,
Seniň şypañ üçin,
Döwrüň şol «sazyny»**
Ah, gyzgyn gazana
Salsam etmen a-a-arman...

• **Kaýum Taňrygulyýewiň hiňlenmesi**

*Harmanda horaz
Gygyrды gaty,
Oýardy zaňňar
Ukudan iti.*

Meň ol horaza
Synym oturdy.
Bahasyn töläp,
Öýe getirdim.

Bakdym-bejerdim,
Bir çene ýetdi.
Kekeji elwan,
Çünki polatdy.

Ýöne horazy,

Gören badyma,
Mydama palaw
Düşýär ýadyma.

Kelläme pikir
Geldi meň, ine.
Horazlar semräp,
Ýetmez batmana.

Şu täsin pikir
Meni gaplady.

...Horazyň eti
Diýseň datlydy.
Hemmeler bilýär,
Şeýle nakyl bar.

Ah, süýji bolýar
Bakypjyk iýseň.
Harmandan horaz
Tapypjyk iýseň.

* *Sahypjemala bu ýerde harmandaky gyzyl horaz diýip düşünmeli.*

** *Şu setirdäki «sazyny» sözünü «horazyny» diýip düşünmeli.*

Çary GELDIMYRADOW.

«Watan» gazetini, 28.09.1996 ý. Edebi makalalar